

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412.

A nemzet parancsol.

Mintha lidérenyomás alól szabadult volna fel. Hatalmas hangját hallatta. A sikokon, hol annyi vér folyt, a bérceken, melyekről egy ezredév tekint alá, keresztül fuval valami csodás szellő. Megilleti a sziveket s azokban egy hurcsendül meg, mely Bécsben ijedelmet kelt. Millió és millió magyar szív dobban együtt s e hatalmas szívdobbanást mindnyájan érezzük.

Életünk kínos érdekharcok szövénnye. De lelünkben a mindennapi gondok sívó pora alatt ott nyugszik mindenkoron nemzetünk szeretete.

Minél inkább vernek bennünket a bécsi vasvesszővel, annál keményebb sziklává forr a nemzeti ellenállás szelme.

Értsétek meg e szellem zokogó hangjait. E nemzetért sir az, mindnyájatokért — elnyomott nép. Mindnyájan méltók vagytok a megbecsülésre, a szeretetre. Kiki vegye ki részét a nemzeti munkából és akkor ember a talpán. — Nem aljas kortesérdemekért s lélekviszárlások eszközéséért a Bécsből kitarított magyar kormány által osztogatott kifizetések, nem közjegyzőségekben, patikai jogokban, bankigazgatóságokban és zsiros hivatalokban nyilvánuló vérdíjak teszik az embert igaz honfivá, hanem a hajthatatlan jellem, a tudás, a becsületes munka és a mások igazainak megbecsülése.

A felvidék népe kivándorol, a székelység szintén, a magyar földbirtok roskadozik a jelzálogterhek sulya alatt, millió munkáskéz nem talál munkát e hazában és mi szükségleteink tulnyomó részét külföldről beszerzett iparcikkikkel elégítjük ki.

Ország világ tudja, hogy ipart nem lehet fejleszteni oly országban, hova más ország fejlett ipara szabadon beözönölhet. Le van láncolva gazdasági életünk, ki van szolgálta az osztrák sas karmainak és felbérelt tollak és szájak légiója, a tulérett politikások esordája hirdeti, hogy az Ausztriával való vámközösség az egyedül üdvözítő.

E farizeusok kockát vetnek a nemzet rongyain s egyedüli gondjuk szimatolni, hol int a haszon, hol van a hatalom.

E politikai üzerek eltávolítására legjobb óvszer a szavazati jog kiterjesztése.

Igy lehetetlen leend a vesztegetés, mert annyi zseb megtöltésére elég pénz nincs. És ez lesz a legnagyobb akadály annak, hogy az emberek csak azért legyenek képviselőkké, hogy azután a hatalom közelébe férközve az ott bugyogó pénzforrások alá tartsák szájukat.

A lapok nyíltan állítják, hogy az ugynevezett szabadelvű párt jelöltjei közös forrásból pénzt kaptak a választásokra, azaz a szavazók megvesztegetésére. Lehetséges-e, hogy a kik ily tisztátlan utakon jutnak a képviselőséghez s akik maguk is olykor óriási összegeket áldoznak e szent célra, hogy embertársaik javát s a nemzet üdvét tartják szem előtt.

Hol van a szabadelvűpárti képviselők szabad elhatározási joga, ha ők így le vannak kötelezve a hatalommal szemben?

Nem is képzelhető, hogy a szabadelvűpárt gyalázatos határozata, melyel a magyar királyt feljogosította a magyar hadsereg németté tételére, s a mely tulságos jóindulattal s meggondoltsággal óv az uralkodóval való összeközéstől, tiszta meggyőződésből fakadjon. Ilyeneket magyar ember jóhiszeműleg nem mondhat. Utóvégre mire való akkor a szabadelvűpárt, ha saját akarata nincs, honnan veszi a jogosultságot, magát a nemzet akaratának képviselői közé számítani!

„Ez hát a börtön! Nyirkos sziklabolt”, melyen denevérek röpöködnek. A nemzeti lélek az élősdiek táborának nyüge alatt fogoly.

De már ébrednek! Jaj annak, ki neki ellenáll. Vigyázzatok ti alkuszok; a nemzet bőrere speculálva saját bőrtükre csináltatok üzletet. Lehetetlen, hogy gazdátok meg ne vessen, s mint kifacsart citromot el ne dobjon, ha észreveszi, hogy már nem tudtok használni.

„A magyar állam független. Semmi más országnak, vagy államnak alávetve nincsen.” Itt más uralkodónak, mint magyar királynak hatalma nem lehet. 1849. ápril 14-én a Habsburg-ház trónvesztettségét mondta ki a magyar nem-

zet. E határozat most már a múlté, de azt nem engedjük s soha sem fogjuk engedni, hogy Ausztria császára azon a címen, hogy magyar királyi jogait gyakorolja, tovább is szolgátságban tartson bennünket. — *A nemzet parancsol*, s parancsát értse meg, aki elveszni nem akar. Itt csak magyar politikát lehet folytatni s e politikának legfőbb gondoljai között szerepeljen a vagyontalan néposztályok emberi jogainak kivívása is.

Dr. Ujlaki Hugó.

A politikai válság.

Tisza István gróf bécsi útja és Eötvös Károly megtorlási indítványa foglalkoztatja most leginkább a politikai köröket. Tisza kihaltatásától nem sok ujat vártak. Nem is történt semmi nevezetes. Marad miniszterelnök és kénytelen kellelten kormányoz tovább. A király is marad a maga álláspontján és nagyon természetesen a trónon is, dacára, hogy egyes hírlapként szereplő papirlapok a nap-nap után lemondási szándékairól irnak. Tisza audenciája különben mint hírlík, a kereskedelmi szerződések miatt volt szükséges. Szerbia, Bulgária, Oroszország türelmetlenkednek s a magyvr kormány nem tudja mitévő legyen. A tárgyalást meg nem kezdheti mert nincs a parlamentben többsége, amely jóváhagyná majd az intézkégeit, lehet azonban, hogy ennek dacára is megkezdődnek a tárgyalások.

Még ma is sokat beszélnek Széll Kálmán kibontakozási tervezéséről, sőt arról részleteket is közölnek. Ezek azonban oly hihetetlenek, hogy érdemes velük komolyabban foglalkozni.

Folyton uszkálnak a felszínen tervezetek, melyek új pártalakulások és új programok mentő eszméjébe kapaszkodnak. Lényegébe valamennyi tervezet a kommandó-reform kikapcsolását célozná. Igen sok okosság és célszerűség lehet a tervekben, csak az a bajuk, hogy az elintézetlenül maradó kommandókérdéssel a sérelmi politikának olyan hálás és népszerű anyaga maradna vissza, melylyel az intranzigens elemek most már még jobban megakaszthatnák a parlament működését, mint eddig teheték. Ilyen intranzigens elemek pedig egy kicsit nagyon sokan vannak.

De meg az őszinte kiegyenlítés nélkül

Jó cipőket

csak

Krausz Mór cipész-üzletében

— Fötér, 34, a posta tőszomszédságában. —

Saját készítmény, mégis olcsóbb bármely gyárinál.

az ország kedélyét is aligha lehetne megnyugtatni. A katonai kérdések végleges megoldásával tehát, ha igazában a békés, hasznos hajtó, gyümölesző országgyűlési munkálkodása terére akarunk lépni, végezni kell. Nem megrepedt politikai fazekak megdrótozására, hanem a nemzeti nyugalom teljes helyreállítására van itt szükség, hogy azután következzen a munka, amelyből tulajdonképpen él az ország, annak hadserege és uralkodója.

Tisza István kihallgatása.

Gróf Tisza István miniszterelnök tegnapi kihallgatásáról előző jelentésünkhöz még a következőkben értesítenek Bécsből:

A kihallgatás teljes másfélórát tartott. Utána a magyar kormányelnök látogatást tett Golubowski grófnál, azután hazament szállására, fia társaságában ebédelt és elutazása előtt ismét körülbelül félórát látogatást tett Pitreich közös hadügyminiszternél.

Az a körülmény, hogy úgy az audienciát megelőzőleg, mint azután gróf Tisza a külügyminiszterrel tárgyalt, szükségszerűen fölidézi azt a következtetést, hogy első sorban a külügyi tárcát érdeklő dolgok szolgáltattak okot gróf Tisza utazására. A Tiszaminiszterium fölmentését a tegnapi audiencia nem hozta meg. Döntő helyen valószínűleg nem tartják a parlamenti helyzetet olyanak, hogy Tisza még egy ideig meg ne maradhatna a helyén.

Mindenesetre jelentést tett gróf Tisza arról, hogy a parlamenti helyzet rá nézve napról-napra kellemetlenebb lesz, mivel azonban a király elutazása előtt ígéretét vette Tiszának, hogy a helyéből el nem mozdul, a tegnapi audiencia eredménye is az volt, hogy Tisza marad akkor is, ha személyesen száz oka is volna menni.

Tisza gróf tehát egyelőre marad, habár Bécsben ismét arról beszéltek, hogy a király leküldi Burián közös pénzügyminisztert Budapestre átmeneti miniszterelnöknek,

de az átmeneti megoldási terv egyelőre még nem öltött határozott formát.

Gróf Tisza István különben még tegnap este Budapestre érkezett.

A felirati bizottság ülése.

A felirati bizottság a képviselő tegnapi ülése után Bánffy Dezső báró elnökle alatt értekezletet tartott, melyen jelen voltak: Hadik János gróf, Wlasics Gyula, Holló Gyula, Szederkényi Nándor, Ugron Gábor, Eötvös Károly, Barabás Béla, Sággy Gyula, Bakonyi Samu, Polnyi Géza, Rakovszky István és Batthyány Tivadar gróf előadó.

A bizottság ülését megelőzőleg értekezlet volt, melyben résztvettek Andrássy Gyula gróf és Darányi Ignác országgyűlési képviselők is.

A bizottság egyhangulag hitelesítette a felirati javaslatot és megbizta Batthyány Tivadar gróf előadót, hogy azt a képviselőház mai ülésén terjessze a Ház elé.

A pártokból.

Tegnap délután báró Bánffy Dezső, az újpárt elnöke fölkereste budai palotájában gróf Andrássy Gyulát és hosszasan tanácskozott vele a politikai helyzetről.

Az ellenzéki pártokon sok szó esett tegnap Széll Kálmán kibontakozási tervéről és találgatták, van-e komoly alapja annak a hírek, hogy erről most a kuliszszak mögött tanácskozás folyik.

Határozott hírt ugyanis senki sem tudott a tárgyalásról, sőt a függetlenségi párt több szerepvívő tagja úgy tudja, hogy Széll Kálmán kibontakozási tervéről senki sem tett előterjesztést az ellenzéknek.

Kossuth Ferencet, aki még mindig gyöngélkedik, a tegnapi nap folyamán több képviselő kereste föl a lakásán. Ott voltak: Tóth János, Zichy Jenő gróf, Sággy Gyula, Batthyány Tivadar gróf, Bakonyi Samu és Holló Lajos, akik Kossuth Ferencel a politikai helyzetről tanácskoztak. Formális tanácskozási jellege nem volt az összejövetel-

nek, de meghányták-vetették a napi politikai eseményeket. Így szóba került első sorban a felirati javaslat dolga. A felirati bizottság tegnap délutáni ülésén kétségen kívül véglegesen megállapították a feliratot és hitelesítették.

A szabadelvű párkör tegnap este csöndes volt: a miniszterek közül csak Hieronymi Károly és Tallián Béla volt jelen.

A pártban úgy tudják, hogy a kormányzat vezetésében egyelőre még semmi változás nem várható; mindaddig, míg a mai helyzetből való kibontakozás ideje el nem érkezik: Tisza marad az ügyek élén. Tisza István gróf bécsi útjának ez az egyik eredménye.

Megoldási tervek.

A magyar és osztrák politikai köröket erősen foglalkoztatja most a *Széll-féle megoldási terv*, melyről a következő részleteket közlik:

1. Paritás a jelvényekben, külön két címer és külön két zászló a külföldi képviselőknek: két pecsét az okmányokon, egy a magyar és egy az osztrák címerrel.

2. Magyar konzuli akadémia.

3. A külügyminiszterium címe ezentúl nem lesz: császári és királyi külügyminiszterium, hanem: császári királyi és magyar királyi külügyminiszterium.

4. A közös pénzügyminiszteriumot Budapestre helyezik át.

5. Magyar államtitkárok a közös miniszteriumokban.

Ezen a terven kívül beszélnek még más megoldási tervekről is, a mely kiváló katonai helyről ered. Ez a terv a *megoldás sulypontját az ezrednyelvre, a jelvényekre és a katonai intézetek paritásos megosztására helyezi*. A terv már a király előtt is ismeretes; érdekében igen kiváló katonai tekintélyek vetik latba befolyásukat. Nem lehetetlen, hogy az a látogatás, a melyet gróf Tisza István elutazása előtt a közös hadügyminiszternél tett, ezzel a tervvel van összefüggésben.

Búcsúzás.

Irtá: Pogány Béla.

I.

Valahonnan Kelet felől világosodni kezdett. Úgy érzett, mintha az éjszaka megindult volna Nyugat felé. Lassu, vánszorgó léptekkel, mint aki lopvást akar ellensége elől menekülni. Futni szeretne, de nem mer; akkor észrevennék. Hát csak sunnyog, sompolyog.

„S hangok jártak a levegőben. Pihent, még kissé álmos hangok: emberé, állaté vegyesen. Messze földön tisztán lehetett mindent hallani a reggeli kissé éles, nehéz illatu friss levegőben.

A nagy vörös ember fölfelé botorkált a domboldalon. El-eltévesztette a gyalogutat s ilyenkor belelépett a harmatos fűbe. A nadrágja csupa sár lett, mire felért a dombtetőre, a kertajtóhoz. Ott megállt, s kissé feltolta széles karimájú kalapját és lenézett a faluba. Nagy fekete szemeknek fénye megtörtött, kissé véresek voltak és mélyen beültek a szemüregékbe.

A falu felett oszlóba volt a köd. Az apró, rongyos viskók félfénken húzódtak oda a templom köré. Csak a büszke, nehézkes Balla-kastély, a vörös ember tanyája állt külön, fenn a dombtetőn. Szomorú, bágyadt ablakaival gunyosan nézett le a kis házakra mint Balla Sándor a kiabáló koránébredt parasztkóra.

A koresma előtt még ott hempergett a galicjai szélfonó, a kit az éjjel leitatott. Az a nár kaputús ember, a ki a faluba félre

menekült előle. A koresmárossal nem állt szóba, mert gyűlölte a zsidót, vagy talán mert az mindjárt a kontóval hozakodott elő. Beszélni pedig csak kell valakivel. Magukban csak a kocsisok isznak, ur soha. Itatott hát boldog-boldogtalant, a ki utjába akadt.

Az üde reggeli hangulat és az éjszaka mámora között levő ellentét fellázították érzéseit. Megborzongott a háta, a mint a koresma-épületre esett tekintete.

— Nyomorult, — dörmögte — bizonyára önmagára gondolt. Hitványság. Hét-számra inni. Aztán hazamenni, megesókolni a tiszta lelkű kis gyermekeket és hazavárni, visszavárni az asszonyt, a ki nem vétett soha semmit.

Megrázkódott és hátat fordított a falunak. A kerten végig folyton dünyögött. Megigazitott néhány dineszszárat, a mit a szél összeborzoll, egy-egy fejlődő dinnye alá eszerépszindelyt dugott; gözben pedig beszélt:

— Bolond is volna, ha visszajönne. Részeges vagyok. Akkor vagyok csak boldog, ha teleiszom magamat. Akkor elfelejtem a koldusságomat. Száz hold homok, ez a tarackos kert, ez a roskadó viskó, meg egy részeg ember. Ezért jöjjön vissza? No igaz: a gyerek! De azt is elviszi a törvény. Részeg emberre nem bizzák. Okosan is van...

A borzosfejű, vén házon hat fehértollu, piros lábú, galamb lollázkodott. Néhány tyúk vüjkálta a szemétdombot s pár éhes disznó dörömbölt az ól ajtaján. Egy csap-

zott szőrű parasztkutya ment eléje. A hires, szép agarak mind megszöktek az éhség elől. A kuvasz viháncolva ugrált a nadrágjára és nyalta a kezét.

Semmi nyoma a régi pezsgő életnek, a jól felszerelt gazdaságnak. Marhát szerszámot elkótya-vetyélt. A mit a megindult földből meg lehetett menteni, a koresmáros kezelte. Úgy is ő tartotta volna a zsákot.

Balla Sándor bement a szobába, amelyben szomorú homály uralkodott. Az ablak durva vászonfüggönye megfonnyasztotta a beérkező hajnali, szindus sugarakat.

A padlón, valami szalmazsákon feküdt a szeplősarcu, izmos parasztszolgálgó. Mélyen aludt és napsütötte karjával magához szorította a Balla Sándor fiát.

Az ember egy darabig botorkált, azután odament a fiához játszani. Letérdelt s a dadán áthajolva, csiklandozni kezdte a kis fiút. A gyerek nekiesett az apja kuszált, vörös hajának lehuzta fejét a dada mellére.

Ott a részeg ember el is aludt.

Úgy találta a felesége is, aki hivatalos emberekkel jött, hogy a ruháját elvigye.

II.

Vékony, törekeny asszonyka volt. Sirva fakadt, amint meglátta a férjét, a szolgál n keresztül dölve. Az ügyvédnek kellett karanfognia és bevezetni a belső szobába. Mindenáron megakart a kis fiát.

Kitárták a szekrényeket és szomorúan, szóltanul rakták a ládába az illatos női ruhákat. Egy-egy leánykori kalap, egy-egy elhervadt virágcsokor láttára könnyek szivá-

A japán-orosz háború.

Roszdesztvenszki elérkezett az Anamba szigetekig, amelyek mintegy ezer mérföldnyire vannak Togo hadállásától, illetve a japán hajóhadtól. S. hír szerint onnan addig nem is megy tovább, amíg a harmadik balti hajóraj utól nem éri és hozzá nem csatlakozik. Feltevésünk tehát teljesen beigazolódott: tengeri ütközetről egyelőre szó sincs, mert ha a harmadik hajóraj nélkül Roszdesztvenszki nem akar utnak indulni, két hétnél tovább vesztegelhet az Anamba-szigeteken. Azután meg ezer mérföldnyi útja van Togoig, ami szintén mintegy tíz napot jelent, úgy hogy egy hónapon belül alig lesz meg a tengeri ütközet, a melyet már küszöbön állónak jeleztek. S egy hónap megint nagy idő. Azalatt a szárazföldön is, a nagy politikában is akkora változások állhatnak be, hogy a balti flotta bizvást meg is fordulhat, vagy ha úgy tetszik neki akadálytalanul, sőt talán Togo tisztelgése melle t vonulhat be a Vladivosztoki öbölbe.

Mi azonban úgy sejtjük, hogy Togo tartózkodását se Roszdesztvenszki, sem a szentpétervári vezérkar nem ismeri s nincs kizárva, hogy Togo még távolabb várja az orosz hajóhadat, mint gondolják. De viszont az sem lehetetlen, hogy a japán hajóhad a kínai vizek határán áll s nyomban megfogja támadni az orosz hajóhadat, mihelyt a japán vizekre áthajózik. Az ütközet ebben az esetben is csak három hét utánra várható.

Mai távirataink a következők:

A japán hadsereg szaporítása.

Tokió, ápr. 12.

Japán előkészületeket tesz, hogy a manduriai hadsereg újjászervezésére vonatkozó orosz tervvel szemben széleskörű rendszabályokat fogantasson. Amennyiben a mostani csapategységeket megkétszerezi és részben megháromszorozza. Fölteszik, hogy a japán haderő beleértve a mostani 700,000 főnyi tényleges hadsereget, egy milliónál több emberből fog állni. A japánok meg vannak győződve, hogy Karbint bevehetik és megszállva tarthatják és egyidejűleg a „Keleten is operálhatnak” az oroszok ellen.

rogtak a szemébe. A férje divatos fehér lóden ruhája, finom nemez kalapja, szomorú mosolyt csaltak az arcára.

Mivé is sülyedt az elegáns gentry fiú, a gazdag Balla Sándor. Valaha az egész vármegye szép leánya rajongott érte. A gallérok keresték társaságát s ma a galíciai székfőnöktől kellett hallani, amint sajnálkozva nyilatkozott a koresmáros előtt:

— Szegény Balla komám, egészen oda van. Már a pálinkát sem bírja.

Az asztalon meglátta a saját arképét. — Lássa, ha szegény Sándor olyan is — sugta az ügyvédjének — de engem mégis szeret, az arképem még most is itt van az írásztalán. Talán még sincs jól, hogy itt hagyom a kis fiamat.

A szomszéd szobából dulakodás, durva szavak hallatszottak. A sápadt, fehérvérű asszonykának kipirult az arca. Lesütötte a szemét.

Aztán megint csönd lett. Majd meg a kis fiú kezdett el sírni. Ki akart rohanni, de az ügyvéd nem engedte. Rimánkodott:

— Megölik a fiamat.

— Dehogy ölik — vigasztalta az ügyvéd. — Dehogy. Nemsokára a magáé lesz egészen. Egyedül a magáé.

— Bizonyosan az enyém? Igazán nekem fogja itélni a törvény?

Amint a napsugarak körülölelték, úgy tetszett, mintha gyenge, finom mosolygás, a boldogság mosolygása vibrált volna a baba arcán.

III.

Kint a külső szobában újra kezdődött

A japánok előnyomulása.

Szentpétervár, ápr. 12.

Magántáviratok szerint a japánok megkerülő mozdulatokat tesznek. A Rusznak azt táviratozzák, hogy ezelőtt két héttel egy tízezer főnyi japán sereg tüzéséggel Mongolország felé indult. Néhány nappal ezelőtt egy másik, körülbelül ötezer főnyi sereg két gépágyuval ugyanabban az irányban ment el. Kínaiak azt jelentik, hogy a japánok ostromágyukat Kirin felé szállítják. A No-voje Vremja értesülése szerint a japán megkerülő hadtest Oku parancsnoksága alatt áll.

Tengeri ütközet előtt.

Dsibuti, ápr. 12.

A harmadik balti hajóhadat Szokotora közelében látták.

London, ápr. 12.

A Daily Mail jelenti Szingaporeból: Az orosz csatahajókban, melyek szombaton Szingapore előtt elhaladtak, az angol tengerészeti és hadonai hatóságok az „Imperator Alexander III.”, a „Korodino”, a „Navarin” és a „Sziszoj Veliki” nevű csatahajókat állapították meg. Ezzel szemben a „Daily Telegraph” azt jelenti Szingaporeból, hogy minden más hír ellenére csak a „Sziszoj Veliki” vonult el szombaton Szingapore előtt. Egy olyan alaku hajó sem volt a hajóhadnál, mint a „Czarevics”. A „Thetis” nevű angol cirkáló ugyanennek a táviratnak a híre szerint sürgős parancsra Penangból tegnap Szingaporeba érkezett és azt hiszik, hogy ott a Hongkongból kiküldött angol hajóhadra fog várakozni. A Daily Mail hongkongi távirati jelenti, hogy a Vis Counsin nevű amerikai csatahajó négy torpedóuzóval legközelebb Manillába indul.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A debreceni egyetem. A debreceni egyetemi bizottságnak jelentik Mezőtúrról, hogy Mezőtúr város **200,000 koronát szavazott meg az őszi Debrecenben megnyitandó egyetem céljaira és egy tanszék fölállítására.**

a dulakodás. A Balla Sándor rekedt, mámoros hangja tisztán kivehető volt:

— Jó sorsod lesz. Nálam maradhatsz örökre. Aztán, ha az asszonytól elváltasz a törvény, feleségül veszek. Téged szeretlek, nem azt az asszonyt. Az csak csont meg bőr...

Az asszony úgy érezte, mintha a szive a torkában zakatolna. Csak bámult ki az ablakon. Rémséges csend volt. Senki sem merte vigasztaló szóval zavarni. Ez a szörnyű lelki harc nagy tiszteletet ébresztett a férfiak szívében. Úgy néztek a vergődő asszonykára, mint valami szentre.

A gyerek újra felébredt. Cihelődtek. Behallatszott a mint a leány vizet vett szájába, elkente az arcán s a kis fiút is megmosdatta valamelyest. A férfi pedig a torkát köszörülte és köpködött.

Aztán indulóban beszélni kezdett:

— Ebédre hazajövök. Jó ebéd legyen. Itt jár egy nyomorult székfőnök, nincs keresete, azt is magammal hozom ebédre.

Bent a szobában felriadt az asszony, de hamar lecsillapodott. Szólni is akart, de elharapta a szót és nézett ki tovább az ablakon. Lomha léptekkel, lehajtott fejjel kullogott végig a főúton Balla Sándor. Az asszony arca nyugodt volt, az urat nézte hidegen, közömbösen, a míg el nem tűnt az ut fordulójánál. Aztán megfordult és lemondó, esendes hangon mondta:

— Most már mehetünk!

Az ifjuság zászlófelavatási ünnepe.

A debreceni akadémiai ifjuság zászlófelavatási ünnepe az egész ország tanulóifjuságának érdeklődését felkeltette. Az érdeklődés legéberebb bizonyítékát tegnap nyújtotta Hódmezővásárhely törvényhatósága. A törvényhatósági közgyűlés ugyanis foglalkozott a debreceni egyetem ügyével és a zászlófelavatással. A törvényhatóság egyhangúlag **5000 koronát szavazott meg** a debreceni egyetemre. A debreceni ifjuság meghívólevelét olvasták fel ezután a zászlófelavatási ünnepélyre. A közgyűlés nagy lelkesedéssel mondotta ki, hogy szívvvel, lélekkel óhajtja a két magyar város testvéri ölekezését és a zászlófelavatási ünnepélyen küldöttségileg képviselteti magát. A küldöttség tagjaivá megválasztották Juhász Mihály polgármestert, Kmetykó József főjegyzőt, dr. Endrey Gyula képviselőt, dr. Imre József orvost, Kiss Bertalan és Videnzi Jenő biz. tagokat. A többi törvényhatóságok is küldöttségileg képviseltetik magukat a zászlófelavatási ünnepen.

Tarka históriák.

A szomszéd Nyiregyházán történt az alábbi kitérő kis eset. Beállt a városi állatorvoshoz egy dolmányos atyafi és elpanaszolja, hogy beteg a lova, torokfájása van. Az állatorvos ír egy receptet és megmagyarázza neki:

— Egy port fog kapni erre a patikában, azt beleteszi egy pléhesöbe, azt a ló szájába teszi és belefű, hogy a por a ló torkára menjen. Értette?

— Igenis.

Néhány nap mulva beállt ismét a paraszt az állatorvoshoz bekötözött torokkal. Kérde az orvos:

— Hát kendnek mi baja?

— A torkom fáj.

— A lova meggyógyult-e?

— Meg az, de én megbetegedtem az ur orvosságától.

— Hogyan?

— Hát én beletettem a port a csöbe, a csövet a ló szájába, bele akartam fűjni, de a ló előbb fűjt és így én vettem be az orvosságot.

Egy idősebb uriember, aki arról nevezetes, hogy a kicsiny gyermekeket igen szereti, tegnap látogatásban volt egy családnál, s térdére vette a család büszkeségét, a kis Palikát.

A mint a térdén lovagoltatja a kis fiút, hát az ugyancsak erősen kapaszkodik a szeretetre méltó bécsi kabátjába.

— Ne félj Palika, szól hozzá a vendég, nem esel le.

— Nem is félek én bácsi, de tegnap is leestem egy számról, hát azóta vigyázok nagyon.

Pap: Ne busuljon János gazda, ha az Isten magához szólítja a feleségét, de fent uja találkoznak.

János gazda: Hisz éppen azzal ijesztem engem a tisztelendő ur.

A felső leányiskolában az állatok hűségéről tartottak előadást. A magyarázat után a tanár felhívta az egyik tanuló kisasszonyt:

— Irma kisasszony, megtudná-e mondani melyik a legragaszkodóbb állat?

Irma kisasszony: A legragaszkodóbb állat — a pióca.

Egy aradi ügyvéd arról nevezetes, hogy ha csak lehet, hát elveszti a perét. A napokban is egy tárgyalás alkalmával erősen védi kliensét. Veto beszédét a következőkkel fejezi be:

Annak bizonyításához, hogy védcem ártatlan, nem kell más, mint egy his józan ész.

És mennyi idő alatt képes ügyvéd ur ezt a hiányzó bizonyítékot beszerezni? — kérde a bíró.

HIREK.

— **Tolnay Kornél elutazása.** A debreceni üzletvezetőség köztisztviselőiben álló főnöke Tolnay Kornél ma délelőtt utazott el Debrecenből Amerikába. A népszerű hivatalfőnököt az üzletvezetőség tisztikara kísérte a pályaudvarra, ahol megjelentek a forgalmi hivatalnokok is. Stingly Kálmán állomásfőnökkel az élén. Ott a hivatalnoki kar szívélyes bucsút vett Tolnaytól, aki a vonathoz esatolt szalonkocsiban hagyta el Debrecen.

— **Az erdei kihágás.** A belügyminiszterium körrendeletét intézett az erdei kihágási ügyek följelentése dolgában a közigazgatási bizottsághoz. Az erdei kihágási ügyek felülvizsgálata rendén az a kérdés merült föl, hogy az állami erdőhivatal, illetőleg az ennek hatáskörébe utalt teendőket saját kerületükben teljesítő járási erdőgondnokságok jogosultak-e a 20 koronát meg nem haladó erdei kihágási esetek bejelentésénél az erdő-törvényben megjelölt bíróságok között választani s hogy a járási főszolgabírák jogosultak-e a hozzájuk bejelentett és általuk elfogadott ilyen kihágási eseteket tárgyalás végett a községi bírálathoz utasítani, ezeknek kiosztani. A rendelet célja az e tekintetben netalán fonforgó visszás gyakorlatot megszüntetni. A miniszter kimondja, hogy az, aki külön meghatalmazás nélkül feljelentést tehet, választhat is az eljáró hatóságok között. Ez áll a sértett kezelőtisztre is, meg az erdőhivatalra és erdőgondnokságra is. A főszolgabírók tehát a hozzáintézett vagy nála tett följelentést nem küldheti ki eljárás végett egyes községi bírósághoz.

— **A maga sirját ásta meg.** Sáránd község lakossága izgalommal tárgyal pár nap óta egy rjtélyes gyilkossági esetet, melynek áldozata egy Urbanicá László nevű munkás. Ez a szerencsétlenül járt fiatal ember már két év óta lakik Sárádon s azóta állandóan Sek Albert nevű társánál lakott. A múlt hónap közepén Urbanics szabadságos kért, hogy hazautazzon, ahol elhalt szülei után valami örökséget akart felvenni. Urbanics tényleg el is utazott s néhány nappal ezelőtt 4000 korona készpénzzel vissza is tért. Urbanics megérkezése után dicsekedve mutatta lakásadójának a pénzt s át is adta azt Senknek néhány napra megőrzés végett, amikor is a takarékpénztárban akarta elhelyezni. Urbanics azonban visszatérése után csakhamar eltűnt. Társaink gyanus volt. Urbanics eltűnése, sőt maga Sek Albert buzgólkodott legjobban az eltűnt ember keresésén. Majd értesítették a csendőrséget is az esetről. A csendőrök alapos vallatás alá vették Sek Albertet és a feleségét, kik eleinte mit sem akartak tudni Urbanics hollétéről. Mikor pedig a csendőrség az Urbanics pénzt is megtalálta Sáránknál, ezek azzal védekeztek, hogy Urbanics eltűnése előtt adta át nekik megőrzés végett. Három napi erőlyes kutatás után végre megoldották a rejtélyt. Urbanics holttestét megtalálták a Sáránk fászkamrájában elásva. Erre a felfedezésre Sek Albert beismerte, hogy a gyilkosságot ő és felesége követték el, még pedig az asszony unszolására, a kité az Urbanics pénze teljesen elvakított. A gyilkosságot éjjel hajtották végre, mikor Urbanics aludt. A gödröt azonban, a melyben a holttestet beletet-

ték, Sek még a gyilkosság előtti napon ásta, s abban még Urbanics is segédkezett, a kinek azt mondta Sek, hogy pincegödört készített. A holttestet a gyilkosok darabokra vágva ásták el.

— **A kőműves sztrájk.** Az épülőfélben levő bábaképző intézetnél még mindig szünetel a munka. Ungár Mór vállalkozó addig semmiféle tárgyalásba nem bocsájtkozott a sztrájkoló muokásokkal, sőt amint a körülmények mutatják, ámbár a békéltető tárgyalások holnap megkezdődnek egyáltalán nem hajlandó a munkások követelésének eleget tenni. Kakuszi munkavezetőnek az a terve, hogy olasz munkásokat, illetve kőműveseket hozassanak és azokkal folytassák a félbeszakadt munkát. A munkavezető ezen terve valóra váltásának azonban kellemetlen utókövetkezményei lehetnek, mert félt, hogy az esetben a városba levő összes munkások szolidaritást vállalva a sztrájkolókkal általános sztrájk törne ki. Ugyanazért a vállalkozónak arra kell törekednie, hogy közte és munkásai között a méltányos béke mielőbb létrejöhessen.

— **Munkácsy Mihály szülőháza.** A pénzügyminiszter szombaton fogadta Munkács város közönségének küldöttségét. A küldöttség arra kérte a pénzügyminisztert, hogy Munkácsy Mihály szülőházát Munkács város közönségének engedje át 70,000 koronáért, hogy a város ott áldozhasson kegyeletének. A pénzügyminiszter eleget tett a küldöttség kívánságának, ami Munkács nagy örömet okozott.

— **Szerencsétlenség.** Kupfer Ignác kereskedő tegnap este a vasúthoz hajtott ki saját fogatán, ő maga hajtotta a szilaj lovakat. Az állomás közelében a lovak megbokrosodtak és felrohantak a gyalogjáróra, ahol éppen Szemere Sándorné 9 éves leányával haladt. A vágató lovak mindkettőjüket elütötték s a kocsit keresztülgázolt a szerencsétlenségen. Az asszony és leánya súlyos sérüléseket szenvedtek. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított.

— **Elgázolt fászekér.** Most már nyugodt lehet Debrecen város közönsége, meglesz a villamos vasút. A kis vonat már is gyakorolja magát az elgázolásokban. Egyelőre még csak nagyvárosi hóhortban szenved, mert máris az hiszi magáról, hogy villamos kocsit és mint ilyennek joga van embereket, sőt szekereket is elgázolni. Ma délelőtt a Hunyady-utca és Barna-utca sarkán haladt a kis vasút, amikor hirtelen előtte termelt Hajdu Imre monostorpályi lakos fával megakadt szekere. A vonatvezető nem tudott már fékezni, s nekijajtott a gépet a szekérnek, mely összetört. A szekéren ülő Hajduné leesett és súlyos sérüléseket szenvedett. Ez a körülmény újabb bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy a Hunyady-utca és Barna-utca sarkán feltétlenül szükség van a megállóhelyre, meg arra is, hogy a kis vonat gépszeine szenvedjenek abban a tévedésben, hogy villamos kocsit vezetők és hajtsák lassabban azt a nyomorúságos kávédarálót.

— **Hullaszállító kocsit beszerzése.** A városnak szegyenére vált az az állapot, ahogyan a hullákat a városban végig szállították. Minden jóérzésű embert felháborított ez az eljárás és a sajtó is sokszor sürgette

egy tisztességes hullaszállító kocsit beszerzését. A tanács most végre elhatározta ezt és Riesz Henrik kocsigyártónál rendelt 560 koronáért egy hullaszállító kocsit.

— **A városháza felügyelője.** A városi tanács a városháza épületének felügyeletével Hamar László rendőrfogalmazót bízta meg.

— **Ugron Gábor merénylőjét elítélték.** Még élénk emlékezetben van az az országos nagy feltűnés keltő merénylet, melyet Demeter Zachariás nevű parasztember követett el a múlt év őszén Ugron Gábor orsz. képviselő ellen. A merénylő egy fejszével agyon akarta ütni Ugront, feléje is vágott és karját eltörte. A székelyudvarhelyi törvényszék, mint esküdttörvényszék, a napokban ítélt meg a merénylő felett. Az esküdtszék — mint nekünk írják — szándékos emberölés büntetésének kísérletében mondta ki bűnösnek, mely alapon két évi börtönrre és 20 korona pénzbüntetésre ítélte az elvetemült embert. Az ítéletben úgy a vádlott, mint a vádló megnyugodott s így az jogrós.

— **Fáklyásmenet Szabolcska Mihálynak.** Szabolcska Mihálynak, a „Grand Caffében” és a Salzburgi csapszék” híres költőjének a pozsonyi ifjuság fáklyásmenetet adott. Szombaton este történt, mikor a Protestáns estély rendezőse Szabolcska s a vele érkezett budapesti vendégek tiszteletére bankettet rendezett a „Magyar király”-ban. A színházból már haza mentek s a hűvös szél miatt az utcákon alig járt ember.

Éjféltáján járt az idő, midőn a pozsonyi theologia, jogakadémia s középiskolák ifjusága összegyülekezve a Mária Terézi szobor előtt, fáklyára gyújtott.

A menet azán lassan megindult a „Magyar király”-felé. Az ének akkordjai megzörgettek a szálló ablakait s a belül bankettezők csakhamar ellepték az erkélyt. Mikor a magyar szoltár utolsó akkordja is beleveszett az éjbe, a fáklyák lobogó fénye a lelkes fiatal arcokra esett, kikkel szemben az erkélyen ott állt a költő. És akkor előlépett az ifjuság szónoka és beszélt:

— Költő! A nyugati határváros ifjusága nem volna méltó arra, hogy magyar ifjuságnak neveztesse, ha akkor, amikor Te e németnek híresztelt város, hány szép reménynek temetője, a virtuson uszott el a magyarnak sok-sok arany és ezüst marhája s mérhetetlen nagy földje. Elusztott olyan virtuson, amelynek hallatára elbámult országvilág s amelyet elbeszélni és terjeszteni is virtus vala.

Ebben a virtusi mulatozásban nyilvánult meg igazán a magyar faj sajátos ósvad-sága, szilajsága.

— **A községi jegyzők fizetési pótléka.** A belügyminiszter kiutványozta az összes vármegyék részére a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők fizetési pótlékát az 1904. évre visszamenőleg. Az esedékessé vált fizetési összegeket a megyék, az adóhivataloknál vehetik fel.

— **A nagyerdei nyári lakok világitása.** A nagyerdei villák bérlőinek régi vágyuk, hogy a város a tulajdonát képező villákba vezettesse be a gázvilágitást. A terveket erre vonatkozólag a gázgyári igazgató elkészítette a költségvetéssel egyetemben. Fedezet azonban akkor nem volt és abban maradt az ügy, bárha a főszámvevő utasítást kapott, megfelelő összeget vegyen fel erre a célra a költségvetésbe. Hogy mint történt, ez elmaradt. A tanács most intézkedett, hogy a villákba mielőbb bevezessék a gázvilágitást. A világitás bevezetése annál

Hungária kávéház

a helybeli és vidéki intelligencia találkozó helye, hol minden kedd, csütörtök, szombat és vasárnap **nagy zene-estély** tartatik felváltva **MAGYARY TESTVÉREK, RÁCZ KÁROLY és FIA** zenekarai által.

Kitűnő kávéházi italok, Hideg Bühet, Csemege torta különlegesség, Saját termesztésű boraim.

Kiváló tisztelettel: **Weichinger Károly.**

könnyebben eszközölhető most, mert a lövölde saját költségén épített ki a vezetékét. A bérlők a vezetékért bizonyos meghatározott összeget fizetnek.

— **Szélmotor a hortobágyon.** A hortobágyon furott kut nem felel meg céljának és rendeltetésének. A tanács ezen úgy segít, hogy 3000 korona költséggel szélmotort alkalmaztat a kuthoz, amely a vizet felszínre hozza.

— **A Komáromi-ház illemhelye.** A Komáromi-féle ház bejáratánál, a főkapitányi épület bejáratánál évek óta egy illemhely van, amely a közegészségre is ártalmas és szégyenfoltja a városnak. A főkapitány most előterjesztést tett a tanácsnak, távolítsa el ezt az illemhelyet. A tanács a főkapitány előterjesztését elfogadta, de azzal a módosítással, hogy — tekintettel a közszükségletre — a közegészségügyi követelményének megfelelően átalakíttatja.

— **Szép művi ezüstkoszoru** készül Löfkovits Athur ékszerüzletében egyik bályos primadonnának bucsufelléptére. Többi kedvenceit is ily értékes emléktárgy átadásával ünnepli közönségünk becses és marandó jelét adandó igaz szeretetének. A többek között a Blau L. és fiai főtéri üzletében is készül ezüst koszoru.

— **Kiadó lakás.** Kerekes Géza-féle tanán a miképesi ut mellett 2 szoba és konyhából álló lakás kuttal és udvarral 600 négyszögölnyi területtel kiadó.

— **Új ügyvéd Debrecenben.** Dr. Tarján Leó ügyvédi irodáját Szent-Annatee 5. (Gondi ház) megnyitotta.

— **Kiadó modern gargon lakások.** Három modern gargon lakás, fürdőszobával berendezve augusztus hó 1-től kiadó Fischer Adolf Piac-utcán most épülő bérházában. Felvilágosítás nyerhető Piac-utca 27. sz. alatt a városi bérházban levő ügyvédi irodában.

— **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerár.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 13. Nagyon fontos ülése volt ma a képviselőháznak. Már kora reggel megrohanta a közönség a háznagyi hivatalt a jegyekért, úgy hogy az ülés megnyitása előtt már szorongásig megtelt a karzat.

Rakovszky István fél 11 órakor foglalta el az elnöki széket és az ülés megnyitása után betérjesztette a királyhoz intézendő felirati javaslatot, melyben el van mondva, hogy a válság, a hosszú huza-vona gazdasági károokra vezet. A mostani kormányt el kell távolítani és oly kormányt kell kinevezni, mely a nemzet többségének bizalmát bírja. Az önálló vámterület kellő előkészület és kellő előfeltételek mellett megvalósítható.

Követeli a magyar hadsereget, melynek magyar nyelve és magyar jelvényei legyenek. Ennek módosítására a felirat több okot sorol fel. A nemzetnek, a király iránti hűségét nem gyengíteni, hanem erősebbé akarják tenni, mert a királyság legerősebb támasza a nemzet.

A felirat felolvasása után viharos taps.

Ezután **Eötvös Károly** indokolja meg indítványát. Elmondja, hogy a Tisza-kormány vád alá helyezését is indítványozná, de erre nincs megfelelő törvényünk. Pedig nevetséges az az állítás, hogy egyik országgyűlés, vagy többség nem mondhat ítéletet előző országgyűlés határozata fölött. Példa rá az, hogy ezelőtt 199 évvel Rákóczi Ferencet hazaárulónak nyilvánította az országgyűlés és most haza hozzák hantait, mi utódok pedig imádkozva térdelünk le hamvai előtt.

(Közbeküldések: Törölni kell a gyalázatos törvényt!) Egy más dolgot is említ, hogy a mostani kormány **Percel** Dezső volt házelnök nyugdíját fölemelte 8000 koronáról, 15000 koronára.

(Felkiáltások; Eloszlatták a szegények pénzét, a gazdagok között!)

Eötvös erre a nyilatkozatára választ vár.

Tisza miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány már régen lemondott, a kibontakozás még sem sikerült. A korona előtt teljesen ismeretes a mostani kormány álláspontja.

(Közbeküldés: Hát Percel? Nyilatkozzék Percelről!) Elmondja, hogy mikor Percel belügyminiszter lett (Nagy zajban nem tud tovább beszélni.)

Tisza folytatni akarja beszédét, de csak egyes hangokat hallani, felémelt fővel állítja, hogy a november 18-iki esemény a Ház többségének akaratára volt.

(Közbeküldések: Alávalóság volt! Gyalázat! Szégyen! Fui!)

Az ülés fél órakor még folyik.

Japán-orosz háború.

Amszterdam, ápr. 12. A „Handelsblatt“ batáviai tudósítójától a következő táviratot kapja: Az Anamba-szigeteken hure folyik. Részletek hiányoznak. Öt németalföldi hajó van a hure színterén.

Stösselt halálra ítélték.

Krakkó, ápr. 12. A „Csasz-nak“ táviratozzák Pétervárról: Katonai körökben beszélnek, hogy az a katonai bizottság, amely a Port-Artur kapitulációjának okát és körülményeit vizsgálja meg, **golyó halálra ítélte Stösselt tábornokot.** Az ítélet azonban csak formális. sem végrehajtani, sem publikálni nem fogják.

Lóversenyek Debrecenben.

A debreceni lovaregylet június hó 17 és 18-án tartja lóversenyeit. Az igazgatóság a versenyfeltételeket már megállapította. A feltételek következők:

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1800 korona, ebből 1000 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 2000 méter. 3é és id. belföldi lovak számára. A győztes 1500 koronáért árverés útján eladó. Belföldi lovasfiúk által lovaglandó.

II. Debrecen szab. kir. város dija 1000 korona, ebből 800 korona a győztesnek, 200

korona a másodiknak; ezenkívül 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 1400 méter. 3é és id. belföldi félvér lovaknak, melyek még 900 korona értékű sikversenyt nem nyertek. Legalább két különböző tulajdonos lovának kell indulni, hogy a díj kiadassék. Oly urlovasok által lovagolandó, kik még 5 egyenkint 500 korona értékű sikversenyt nem nyertek.

III. Hortobágyi díj. 1900 k. ebből 1500 k. a győztesnek, adja a földművelésügyi m. kir. Minister, 300 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 1600 méter. 3é és id. belföldi lovak számára, melyek 1904 és 1905-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Urlovasok.

IV. Nyulasi gátverseny. 1500 korona, ebből 1200 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 2400 méter. 4é és id. belföldi lovak számára melyek 1904 és 1905-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Urlovasok.

V. Hadseregi gátverseny. 1400 korona, ebből 1000 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 2400 méter. A cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség tényleges szolgálatában levő tisztjei és tiszthelyetteseinek f. év május hó elseje óta tulajdonában levő és ugyanilyenek által lovagolandó oly 4é és id. belföldi lovak számára, melyek 1904 és 1905-ben 1700 korva értékű versenyt nem nyertek.

VI. Eladók akadályversenye. 1300 kor., ebből 1000 korona a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Tiszteletdíj (adva az Urlovasok Szövetkezete által) a győztes lovasának. Távolság kb. 3200 méter. 4é és id. belföldi lovak számára, melyek 1904 és 1905-ben 1700 korona értékű versenyt nem nyertek. Urlovasok.

Második nap. Vasárnap, június 18.

I. Nyeretlenek versenye. 1300 korona, ebből 1000 korona a győztesnek, adja a földművelésügyi m. kir. Minister, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 1200 méter. 3é és id. belföldi lovak számára. Urlovasok.

II. Pallagi handicap. 1500 korona, ebből 1200 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 2000 méter. 3é és id. belföldi lovak számára, melyek 1904 és 1905-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek.

III. Totalisateur-verseny. Sikverseny. 1900 korona, ebből 1500 korona a győztesnek, adja a földművelésügyi m. kir. miniszter, 300 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 2400 méter.

IV. Hadseregi akadályverseny. 1400 korona, ebből 1000 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Tiszteletdíj (adva az Urlovasok Szövetkezete által) a győztes lovasának. Távolság kb. 4000 méter. A cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség tényleges szolgálatában levő tisztjei és tiszthelyetteseinek f. év május hó elseje óta tulajdonában levő és ugyanilyenek által lovagolandó oly 4é és id. belföldi lovak számára, melyek 1904 és 1905-ben 1700 korona értékű versenyt nem nyertek.

V. Nagyerdei akadályverseny. 2000 k., ebből 1500 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak. Adja a „Magyar Lovaregylet“ a m. kir. földművelésügyi miniszter ur által engedélyezett subvencióból. Tiszteletdíj (adva az Urlovasok Szövetkezete által) a győztes lovasának. Távolság kb. 4800 méter. 4é és id. belföldi lovak számára, melyek 1904. és 1905-ben 1700 korona értékű versenyt nem nyertek. Urlovasok.

VI. Vigaszverseny. Eladóverseny. 1300 korona, ebből 1000 korona a győztesnek, 200

Az összes raktáron levő

! tájték és borostyán árukat !
! beszerzési áron alul árusítom ki. !

Borsos Kata

Debrecen, városháza.

korona a másodíknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 1600 méter. Oly lovak számára, melyek a f. évi debreceni meetingen indultak, de sem sik-, sem gát-, sem akadályversenyt nem nyertek. A nevezés kötelező mindazon lovakra, melyek e meetingen a sikversenyre, a félvér verseny kivételével, nevezve lettek. — Belföldi lovászfűiük által lovagolandó.

VII. Mezei gazdák (földrészek) versenye. 220 korona. Futhatnak a hajdumegyebeli és Debrecen sz. kir. városi mezei gazdáknak saját oly lovai, melyeket a bíróság elfogad. Távolság a pályán egyszer körül, nyereg nélkül lovagolva. Nyeremény az elsőnek 100 korona, a másodíknak 60 korona, a harmadiknak 40 korona, a negyediknek 20 korona. Bejelentés félórával a futás előtt. Legalább négy különböző tulajdonos lovának kell indulni, hogy a díj kiadassék.

Általános határozmányok.

1. Nevezési zárnapp és árbejelentési határidő: 1905. június 3-án esti 10 órakor. Tetherközlés: június 8-án. Bánatjelentési (törlési) határidő: június 10-én esti 10 órakor.
2. Nevezni lehet Engeszer József egyleti titkár urnál Debrecenben, Szent-Anna-utca 31. sz. alatt. A táviratilag történt nevezések 24 óra alatt írásban megerősítendőek.
3. Handicapper Magyar Elek ur urlovaszövetkezeti handicapper.
4. Minden sikversenyben a kancák és herélek 1 fél kg. engedményben, a félvérek pedig 4 kg. engedményben részesülnek mindazon versenyekben, melyekben telivérekkel együtt futnak.
5. Minden verseny olyan urlovasok által lovagolandó, — ha csak a versenyfeltételek másként nem intézkednek, — kik a „Debreceni Lovaregylet”-nek, vagy az „Urlovasok Szövetkezete”-nek tagjai.
6. Lovagolni csak színekben, vagy egyenruhában szalaggal lehet és úgy a versenyzinen, mint az egyenruha szalagszíne a nevezéssel egyidejűleg bejelentendő.
7. Minden nyereményből 5 százalék vonatik le; valamint a beiratási díjak is az egyleti pénztárt illetik.
8. Minden ló után a pálya használatáért 10 korona gyeppez és valuhányszor indul 10 korona start-pénz fizetendő.
9. Minde ló után, amely a handicappet elfogadja 10 korona handicappenz fizetendő.
10. Minden eladóversenyben az esetleges árverési többlet felezésben a második lovat, felezésben az egyleti pénztárt illeti.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

- Április 13. Csütörtökön: **Boszorkányvár.** Daljáték.
- Április 14. Pénteken: **A Szentbernáti barátok.** Színmű.
- Április 15. Szombaton: **Váljunk el.** Vigjáték.
- Április 16. Vasárnap d. u. **Emigráns.** Korrajz. Este **Jánosvitéz.** Daljáték.
- Április 17. Hétfőn: **Ifjuság.** Színmű.

Színházi hírek. Csütörtökön kerül színre Berte Károly és Millöcker Károly 4 felvonásos **vig daljátéka** A boszorkányvár, Sugár Aranka és Karacs Imre bucsufellépéssel. A daljáték főbb szerepei Krémer Jenő, Sugár Aranka, Szilágyi Aladár, K. Hegyi Lili, Karacs Imre, Mezei Andor, Havasi Szidi, Rózsa Lili és Faragó Ödön között vannak kiosztva.

Vasárnap délután kerül színre Ohnet György 4 felvonásos színműve a **Vasgyáros félhelyárrakkal.**

Szombaton kerül színre Sardou és Najac 3 felvonásos **vigjátéka** a **Váljunk el.**

CSARNOK.

A hegyesi és macsi zálogváltóper.

Miképen vesztette el Debrecen városa Macs és Hegyes puszták felét?

Irta: **Zoltai Lajos.**

3.

Debrecen városa elvesztette a pert. 1820. március 6-án a kir. tábla s négy nap múltán a hétszemélyes tábla is úgy ítélte, hogy a Gyulay család mindkét pusztának egész fele részét kiválthatja; bár a debreceniek azt állították, hogy ez az ítélet a kincstárra nézve is sérelmes s a kir. jogügyek igazgatóját figyelmeztették is a peres pusztákban lévő fiskalitások nagyobb területére.

Még azon a napon is, 1720. apr. 27-én, amelyre Macs és Hegyes Gyulay-részeinek visszavétele volt kitéve, azt üzenté Dadáról Gyulay Ignác a hozzáküldött Komlóssy Dániel levele által, hogy eláll a bírói végrehajtástól, ha családja tulajdonosi joga biztosított; kész haszonbérbe adni macsi és hegyesi jószágait évi 18,000 pengő frtért; de zálogul nem idegeníti el azokat.

A felsőbb bíróságok kedvezőtlen ítélete megdöbbenetette a városi előjáróságot; a polgárság pedig forrongott és zúgolódott. Nem esoda. — Városunk gazdasági életére megbénítólag hatott ilyen termékeny, szántásvetésre mindenek felett alkalmas két szép pusztának elvesztése. Külön más tanulmányomban fogom kimutatni, hány szállásbirtokost fosztottak meg földjeiktől ezek az ítéletek.

A debreceniek megfontolván a bán ajánlatát, azt nem tartották elfogadhatónak; de igaznak vélt ügyöket sem látták végképpen elveszve még. A közgyűlés tehát akként határozott, hogy Macs és Hegyes részeit kibocsátja, mihelyt a rajtok fekvő 64,000 ezüst forintot aranyban és ezüstben, úgy a kölcsön adott 24000 váltófrtot a bán visszafizeti; más különben a bírói foglalásnak ellene áll. Szabó István, Lajter Péter, Tóth György újvárosi lakosok s ezekkel együtt Nagy Imre ugyanodavaló nótárius, mint az ekzekució látó emberei hitelesen bizonyoságot ténének, hogy: a macsi határban elkezdett ekzekució alkalmosságával a zálogszereződésben megnevezett végpályolatót és skofumokat ott helyben felmutatták ugyan, de a 3000 hollandi aranyra nézve a végrehajtó bíró azt a kijelentést tette, hogy azok nincsenek meg a valóságban, hanem ezeket a gróf váltócédulákkal, 25 frt kurzus szerint egyenértékben fizeti ki; a város kiküldöttjei többszörös sürgetésére is semmi arany és ezüst pénzeket nem kínáltak, sőt a váltó cédulák is, amelyek egy felnyitott skatulyában voltak, azon módon eltétek és ki nem számláltattak; Hegyesen pedig a váltócédulákat se mutatta elő a bíróság.

A debreceni előjárók, akik a zálogszereződés világos szavú feltételeihez ragaszkodtak, az ekzekuciót csakugyan megakadályozták, miután a zálogot visszaváltó gróf részéről az elődei által vállalt kötelezettségek nem teljesítettek.

Az ellenállásból újabb per támadt. Már 1820 május 16-án az alispáni bíróság gróf Gyulay Ignác keresete alapján el is marasztalta Debrecen az oppozícióért. A város a király kegyelmességében bizakodott s a pernek birtokon belől való feljebb vitelét elrendelő parancs kiadásáért esedezett a trón előtt, Medgyaszay debreceni származású bécsi nagykereskedő közvetítésével Szűcs István és Udvarnoki ágensek útján. Ugyanezzel egy időben ügyvédje Kandó József a bán ügyvédjénél Bujanovics Lukácsnál a barátságos egyezkedés elejtett fonalát puhatolta. Felségfolyamodványunknak tulajdoníthatjuk, hogy a magyar királyi kancellaria az esetben ha az ellenállási perben Debrecen városát terhelő ítélet hozatnék a megyei törvényszéken, végrehajtás előtt a per iratainak felküldését kívánta Szabolcsvármegyétől.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG.

A kivándorlás és az önálló vámterület. Ilyen című híreinkre vonatkozólag, amelyben a „Magyarok Csillaga” című amerikai magyar lap nyomán foglalkoztunk az ijesztő mérveket öltött kivándorlással és egyúttal ismertettünk, mint bennünket érdeklő véleményt, az amerikai lap álláspontját az önálló vámterület mielőbbi felállítására iránt, — erre vonatkozólag kapjuk most egy külföldön élő hazánkfiától a következő sorokat:

„Ami az önálló vámterület létesítését illeti és a munka szervezését a sok százezernyi munkátalan magyarság számára, emehazafias irányzattal én teljes szívemből egyetértek. De hazánk közgazdasági felvirágztatása érdekében állana, hogy a kivándorlást mielőbb helyes irányu törvényhozási intézkedéssel csökkentjük. Igen jól szolgálná a célt egy oly intézetnek a szervezése, amelynek kizárólagos üzletköre az lenne, hogy olyan birtokokat parcellázzon parasztok között, amely birtokok jelenleg nem jövedelmezők. Ezáltal az ország népének mindjobb alkalmatlanság nyílnék arra, hogy saját földesekjén élve, családja tagjait is foglalkoztathassa, amint ez Németország keleti részén történik. Ilyen parcellázások a középosztályt is megmenthetnék a biztos pusztulástól. Mindenesetre figyelemreméltó, hogy hazánk önálló gazdasági berendezkedésének kérdése minden magyar embert élénkén foglalkoztat, bárhova vetette is végzete és egyformán lelkesülnek az önálló vámterületért úgy a *tengerentúli*, mint a föld bármely pontján élő magyarok, mert a jobb megélhetési feltételek megteremtésével egyúttal a visszavágyó magyarság hazatelepülését is biztosíthatjuk.

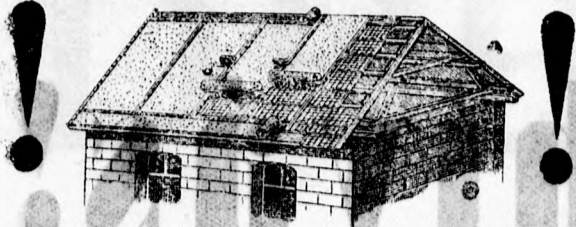
A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 13. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) Hízott sertések ára: I. Magyarországi sertések: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) 129—130 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő sulyban) 134—135 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 134—135 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 134—135 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 132—134 fillérig. — II. Magyarországi sertések: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 135—136 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 133—134 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 131—132 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. A hízott sertés üzletirányzata tartott.

Ügyes monogrammmal himzönöket keres

Kardos László üzlete
Debrecen, Kossuth-utca 9.

Biehn-féle Asphalt-fedőlemezek,

Kerti szerszámok, Kerti padok.

Kettős acélekék, kiserélhető egyes ekefővel.

Olcsó Pészkelő-házikók, Takaréktűzhelyek

SESZTINA LAJOSNÁL,

Debrecen, Piac-utca 23. szám.

Megérkeztek!!

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapju és borduros De-

lalnek 50 krtól feljebb,

Bluse selymek,

Divatos ruhadszek, Cslp-

kék, szalagok és belés-

áruk

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsater.

Eszaknémetországi

takarmányrépa magvak,

francia lucerna, veresvirágu lóhere és Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusítatnak

Mayer Jenő

fűszer- és csemege-üzletében,

Debrecen, Piac- és Széche-

nyi-utca sarok.

Allandó

Nagy Maradékvásár

finom fekete és szines

Divatszövetekből,

Bluzszövetekből,

Delin, Zefir, Batiszt és Cretonokból

rendkívül olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarette hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Nagy Lajos

irodájának

általános adásvételt közvetítő osztálya

Csapó-utca 13. szám, az udvarban jobbra, (a mezőrendőr-kapitányság mellett.)

Telefonszám: 335.

Közvetít: földbirtokok, házak, szőlők, mindennemű üzleti berendezések, üzleti áruk, értéktárgyak, arany- és ezüstneműek, zálogjegyek, butor- és ruhaneműek, egyszóval minden — bármily értékű dolgok eladását. Kényesebb természetű értéktárgyak eladás végett nálam elhelyezhetők és azok eladásának közvetítése a legnagyobb titoktartás mellett történik.

Tessék a Csapó-utca 13. számú ház falán levő saját hirdetési táblámat olvasni, az eladó ingatlanok és értéktárgyak állandóan felsorolva vannak.

Hivatalos órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig.

1—1905. khb. szám.

Zárt ajánlati versenytárgyalási hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város közkórházi bizottsága a közkórháznak ágy és ruhanemű szükségletét a szerződés megkötése idejétől számított 3 (három) évi időtartamra vállalat útján óhajtván biztosítani, azoknak szállítására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A szállítási részletes feltételek a közkórház gondnokánál naponként d. e. 9—12, d. u. 3—5 óráig megtekinthetők. szállításra csakis bejegyzett helybeli kereskedők pályázhatnak s kizárólag hazai gyártmányúval.

Ajánlattevők készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban 1905. évi május hó 15-ik napjának d. e. 12 óráig a közkórház gondnokánál az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántópenzt tartoznak letenni.

Ezen bántópenz a vállalat elnyerése ese én visszatartatik, s biztosítékká egészítendő ki 10%-ra.

Az ajánlatok 1905. évi május hó 15. napjának déli 12 óráig Debrecen szab. kir. város közkórházának gondnokságánál adandók be.

Később beérkezett, kész minták nélküli vagy bántópenz letételéről elismervénnyel felnem szerelt ajánlat figyelembe nem vétetik.

A zárt ajánlatok 1905. évi május hó 16. d. u. 3 órákor fognak a közkórház gondnoki irodában felbontatni; eredménye felett pedig a kórházi bizottság döntend.

Debrecen, 1905. évi április hó 4-én.

A kórházi bizottság.

Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Sírkövek legolcsóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál** Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

Fényképészeti cikkek gyári árbán a **Schwartz-féle** pipaüzletben kaphatók.

Gőzmosóda Széchenyi-u. 42. Telefon 323.

Fűtőca 4. sz. alatti bazár és porcellán üzlet e hó végével megszűnik, az áruk olcsón árusítatnak.

Lebovits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja a legszebb és legdivatosabb cipőit, mérték után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére legmegbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész, Csapó-utca 28. sz.

Tinós-tej kapható házhoz szállítva **Piac-utca 41. sz. a.**

Piac-utca 7. szám alatt a Lovass és Ladányi Csődtömög

áruraktárát további nagy árlaszállítás mellett árusítjuk el.

Nagy mennyiségben kaphatók:

Női ruhaszövetek,

Blouz selymek, —

Delain, zefir és mosókelmék,

Francia derékfűzők,

Csipkék, szalagok,

Kész blouzok és szoknyák,

Ágy- és asztalterítők,

Paplanok, pokrócok,

Vásznak stb. stb.

Donogán és Somossy
állandó főüzlete
Kistemplom-bazár.

Aláírási felhívás!

Debrecenben, sőt a nagy magyar alföldön sem található malmoknál egvéb iparvállalat, amely a mezőgazdaság termékeit dolgozza fel, a gazda érdekeit szolgálja.

Alantírottak abban a meggyőződésben vagyunk, hogy gazdasági és ipari önállóságunk alapjait ilyen vállalatok létesítésével kell megszilárdítani.

Ezen meggyőződésből kifolyólag és mert haszonhajtó voltához bizunk, elhatároztuk, hogy Debrecen városában

burgonyakeményítő- és erőtakarmánygyárat

állítunk fel részvénytársulati alapon.

Célunk nemcsak a tőke jövedelmező befektetése, hanem egyszersmind a Debrecen környéki földbirtok hozadékának és értékének emelése és pedig azáltal, hogy nagy mennyiségű burgonyára megbízható és állandó fogyasztót teremtünk.

Az alaptőkét 200.000 koronában állapítottuk meg, amely **1000 db 200 koronás részvényre oszlik**, a részv.-társulat 50 évre alakult és az alapítók fenntartják maguknak a jogot, hogy az első igazgatóságot 3 három évre kinevezhessék. (ker. törv.)

Felhívjuk mindazokat, kik célunkat magukévá teszik s különösen városunk s környékének gazdaközönségét, a melyre ugyis, mint burgonyaszállítóra, ugyis mint az erőtakarmány vevőjére számítunk, hogy részvények aláírása által törekvéseinkben támogatni szíveskedjenek.

Az aláírások zárideje **folyó évi május hó 20-ik napja**. Aláírási ivec rendelkezésre állanak a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Banknál, Szabó Lajos Fiai cégnél, Sesztina Lajos cégnél és Löfkovits Arthur ékszerüzletében.

Az aláírással egyidejűleg minden részvény után 20 korona befizetendő.

Debrecen, 1905. április 12-én.

Lovag Dobiecki Sándor,
ny. államvasuti üzletvezető Debrecen.

Mezőssy Béla,
orsz. gyűlési képviselő Ujfehértó.

Fráter Akos,
földbirtokos Vértes.

Forrai Ernő,
földbirtokos, Nádudvar.

Dr. Löfkovits Márton,
a debreceni ipar és kereskedelmi bank igazgatója, Debrecen.

Kenyeres Károly,
földbirtokos, Debrecen

Kerekes Géza,
földbirtokos, Debrecen

Fisch Ernő,
földbirtokos, Nagyléta.

Rosinger József,
nagybérnök, Debrecen.

Rosenfeld Salamon,
nagybérnök Debrecen.

Veszter István,
nagykereskedő Debrecen.

Magyaróssy Ferenc,
m. kir. dohánybevéltő felügyelő. Debrecen.

Szávay Gyula,
a debreceni ipar- és kereskedelmi kamara titkára, Debrecen.

Ehrenfeld Mór,
bérnök, Debrecen.

Fisch Lajos,
földbirtokos, Álmosd.

Fleischl Samu,
nagykereskedő, Budapest.

Ligeti Ódön,
mérnök, Debrecen.

Szabó Kálmán,
orsz. gyűlési képviselő a debreceni ipar- és kereskedelmi kamara elnöke, Debrecen.

Sesztina Jenő,
nagykereskedő, Debrecen.

Kandel Ferenc,
földbirtokos, Debrecen.

Gara Alajos,
nagybérnök, Debrecen.

Volafka Antal,
jóságfőügyelő, Debrecen.

Lakatos József,
terménykereskedő N.-Várad.

Löfkovits Arthur,
kereskedő Debrecen.

Lusztig Károly,
fűszernagykereskedő, Debrecen.